02.11.2026 20:29:32
ΨΗΦΙΑΚΑ
ΥΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟ
ΑΠΟ
VARVARA ZACHARAKI

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

30 Οκτωβρίου 2026 | ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ | Αρ. Φύλλου **6574**

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 277591

Τροποποίηση της υπ' αρ. 873/55993/20-05-2015 κοινής απόφασης του Υπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Κατανομή βοσκοτόπων στους κτηνοτρόφους της χώρας» (Β' 942), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 3378/25.11.2025 (Β' 6327) κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΚΑΙ Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τον ν. 4351/2015 «Βοσκήσιμες γαίες Ελλάδας και άλλες διατάξεις» (Α' 164) και ιδίως την περ. α) της παρ. 5 του άρθρου 19, όπως αντικαταστάθηκε με το δέκατο άρθρο του ν. 4405/2016 (Α' 129), τα άρθρα 1, 2, 6 και 7 και την παρ. 1 του άρθρου 4, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 12 του ν. 5184/2025 (Α' 34).

2. Τον ν. 5264/2025 «Νέο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης, μεταφορά Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων και λοιπές διατάξεις» (Α' 239) και ιδίως την παρ. 1 του άρθρου 63, περί μεταφοράς του συνόλου των αρμοδιοτήτων του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ) στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) και άσκησής τους από τον Διοικητή της, την παρ. 2 του άρθρου 63, περί της ΑΑΔΕ ως διαπιστευμένου Οργανισμού Πληρωμών της Ελλάδας κατά το άρθρο 9 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116, και την παρ. 2 του άρθρου 79, περί διατήρησης σε ισχύ των διοικητικών πράξεων που ρυθμίζουν θέματα άσκησης αρμοδιότητας του ΟΠΕΚΕΠΕ έως την κατάργηση ή τροποποίησή τους.

3. Το άρθρο 67 του ν. 5264/2025, κατά το οποίο με κοινή απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της ΑΑΔΕ εκδίδονται οι κανονιστικές πράξεις που άπτονται του στρατηγικού σχεδιασμού της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής και σχετίζονται με τις μεταφερόμενες αρμοδιότητες του ΟΠΕΚΕΠΕ, η δε διαδικασία αυτή εφαρμόζεται αναλόγως και για την έκδοση κανονιστικών πράξεων λοιπών Υπουργείων που αφορούν σε ζητήματα αρμοδιότητάς τους σχετιζόμενα με τις μεταφερόμενες αρμοδιότητες.

4. Τον ν. 4914/2022 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας "Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε." και άλλες διατάξεις» (Α' 61) και ιδίως την παρ. 32 του άρθρου 63.

5. Τον ν. 4389/2016 «Επείγουσες διατάξεις για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις» (Α' 94) και ιδίως το άρθρο 1, περί σύστασης της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, και την παρ. 6 του άρθρου 14, περί αρμοδιοτήτων του Διοικητή και των Υποδιοικητών της.

6. Τα άρθρα 97 και 98 του ν. 5302/2026 «Σύσταση Ταμείου Καινοτομίας - Πρόσβαση των ασθενών σε νέα φάρμακα και θεραπείες - Βελτίωση των υπηρεσιών υγείας και άλλες διατάξεις» (Α' 78), περί της Ψηφιακής Βάσης Ιχνηλασιμότητας Αιγών και Προβάτων και της τοποθέτησης ηλεκτρονικών στομαχικών βώλων.

7. Το άρθρο 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), όπως διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

8. Το άρθρο 568 του ν. 5314/2026 «Κώδικας Τοπικής Αυτοδιοίκησης» (Α' 103).

9. Τον ν. 4061/2012 «Διαχείριση και προστασία ακινήτων Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Ρύθμιση εμπραγμάτων δικαιωμάτων και λοιπές διατάξεις» (Α’ 66) και ιδίως τα άρθρα 4, 7 και 24.

10. Το β.δ. 24.9/20.10.1958 «Περί κωδικοποιήσεως εις ενιαίον κείμενον νόμου των ισχυουσών διατάξεων περί των προσόδων των Δήμων και Κοινοτήτων» (Α’ 171) και το ν.δ. 318/1969 «Περί βεβαιώσεως και εισπράξεως των εσόδων των Δήμων και Κοινοτήτων» (Α’ 212).

11. Το άρθρο 3 του π.δ. 24/2015 «Σύσταση και μετονομασία Υπουργείων, μεταφορά της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων» (Α’ 20).

12. Το π.δ. 97/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (Α’ 138).

13. Το π.δ. 132/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας» (Α’ 160).

14. Το π.δ. 27/2025 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτή Υπουργού, Υφυπουργών και Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης» (Α’ 44) και το π.δ. 17/2026 «Διορισμός Υπουργών και Υφυπουργού» (Α’ 55).

15. Την υπό στοιχεία 7608 ΕΞ 2025/17.01.2025 (Υ.Ο.Δ.Δ. 11) απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών περί ανανέωσης της θητείας του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.

16. Την υπ’ αρ. 873/55993/20-05-2015 κοινή απόφαση του Υπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Κατανομή βοσκοτόπων στους κτηνοτρόφους της χώρας» (Β’ 942), όπως τροποποιήθηκε με την υπ’ αρ. 3378/25.11.2025 (Β’ 6327) κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

17. Την υπ’ αρ. 1040/28-3-2023 απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου “ΣΔΕ” Άμεσων Ενισχύσεων ΣΣ ΚΑΠ» (Β’ 2179).

18. Την υπ’ αρ. 270/170279/2.6.2023 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός λεπτομερειών χορήγησης του Μέτρου συνδεδεμένης στήριξης στον τομέα πρόβειου και αίγειου κρέατος, σύμφωνα με την παρέμβαση Π1-32.3 Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Ζωική Παραγωγή, του εγκεκριμένου Στρατηγικού Σχεδίου της Ελλάδας για την ΚΑΠ 2023-2027» (Β’ 3702).

19. Την υπ’ αρ. 519/135068/5.5.2023 απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός οριζοντίων θεμάτων για την εφαρμογή των παρεμβάσεων άμεσων ενισχύσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Καν. (ΕΕ) 2021/2115 και το Στρατηγικό Σχέδιο της Ελλάδας για την ΚΑΠ 2023-2027» (Β’ 3071), όπως τροποποιήθηκε με την υπ’ αρ. 82416/2026 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β’ 1946).

20. Την υπ’ αρ. 148097/2026 κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Ρυθμίσεις εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 97 και 98 του ν. 5302/2026 (Α’ 78), όσον αφορά την τοποθέτηση ηλεκτρονικών στομαχικών βώλων και τη λειτουργία της “Ψηφιακής Βάσης Ιχνηλασιμότητας Αιγών και Προβάτων”, για σκοπούς επιλεξιμότητας και ελέγχου ενωσιακών και εθνικών ενισχύσεων και παρεμβάσεων» (Β’ 3300).

21. Την υπό στοιχεία Α.1161/2026 απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Υποβολή Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης έτους 2026 για τη λήψη αγροτικών ενισχύσεων στο πλαίσιο του ΣΣΚΑΠ 2023-2027» (Β’ 4808).

22. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2021 σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 (L 435), όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2026/1768 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 2026/1768).

23. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2021 σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση των Κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 (L 435), όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2026/1739 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 2026/1739).

24. Τον κατ’ εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2022/1172 της Επιτροπής της 4ης Μαΐου 2022 για τη συμπλήρωση του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου στην κοινή γεωργική πολιτική και την εφαρμογή και τον υπολογισμό των διοικητικών κυρώσεων για την αιρεσιμότητα (L 183).

25. Τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2022/1173 της Επιτροπής της 31ης Μαΐου 2022 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου στην κοινή γεωργική πολιτική (L 183), όπως τροποποιήθηκε με τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2026/1905 της Επιτροπής (L 2026/1905).

26. Τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2021/2290 της Επιτροπής της 21ης Δεκεμβρίου 2021 σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τις μεθόδους υπολογισμού των κοινών δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων που καθορίζονται στο παράρτημα Ι του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 458).

27. Το Στρατηγικό Σχέδιο της Ελλάδας για την ΚΑΠ 2023-2027, όπως εγκρίθηκε με την εκτελεστική απόφαση C(2022) 8270 της Επιτροπής και τροποποιήθηκε τελευταία με την εκτελεστική απόφαση C(2026) 6075 της Επιτροπής της 8ης Σεπτεμβρίου 2026 (έκδοση 6.0).

28. Την από 10-11-2025 επιστημονική μελέτη της Κτηνιατρικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, η οποία γνωστοποιήθηκε αυθημερόν στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

29. Το γεγονός ότι το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας δεν διαθέτει κανονιστική, εκτελεστική ή εγκριτική αρμοδιότητα επί της κατανομής βοσκοτόπων και βοσκήσιμων γαιών, εφόσον αυτές: α) Δεν είναι δασικές κατά την έννοια της δασικής νομοθεσίας (άρθρο 3 ν. 998/1979), και β) δεν τελούν υπό καθεστώς προστασίας ή περιορισμών της λοιπής περιβαλλοντικής νομοθεσίας. Η αρμοδιότητα για την κατανομή των ως άνω εκτάσεων ασκείται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις από το κατά λόγο αρμόδιο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και τον Οργανισμό Πληρωμών.

30. Το γεγονός ότι το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας δεν διαθέτει αρμοδιότητα επί των κριτηρίων επιλεξιμότητας ή επί της διαδικασίας κατανομής στους κτηνοτρόφους της χώρας βοσκοτόπων και βοσκήσιμων γαιών, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της δασικής και εν γένει της περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

31. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του τακτικού προϋπολογισμού.

32. Το γεγονός ότι η παρούσα δεν αφορά σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ-ΜΙΤΟΣ, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Τροποποίηση της υπ’ αρ. 873/55993/20-05-2015 κοινής απόφασης του Υπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Κατανομή βοσκοτόπων στους κτηνοτρόφους της χώρας» (Β’ 942), όπως τροποποιήθηκε με την υπ’ αρ. 3378/2025 (Β’ 6327) κοινή απόφαση.

1. Η παρ. 2 του άρθρου 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η συνολική έκταση μόνιμων βοσκοτόπων της χώρας, σύμφωνα με το εγκεκριμένο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Στρατηγικό Σχέδιο ΚΑΠ 2023-2027, ανέρχεται σε 1.934.241,83 εκτάρια. Για τις ανάγκες της κατανομής κάθε έτους λαμβάνεται υπόψη η επιλέξιμη έκταση βοσκοτόπων, όπως αποτυπώνεται στο χαρτογραφικό υπόβαθρο του ΟΣΔΕ κατά την έναρξη της περιόδου υποβολής της Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης του έτους κατανομής, μετά την επικαιροποίηση της παρ. 3.»

2. Η παρ. 3 του άρθρου 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Το σχετικό με την καταγραφή και αποτύπωση των βοσκοτόπων της χώρας χαρτογραφικό υπόβαθρο του ΟΣΔΕ ενημερώνεται με νέα δεδομένα που προκύπτουν: α) από την εφαρμογή εθνικών πρωτοβουλιών, όπως η έγκριση και εφαρμογή των Προσωρινών και Οριστικών Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης και η επικαιροποίηση των ορθοφωτοχαρτών, β) από το ενωσιακό κανονιστικό πλαίσιο για το σύστημα αναγνώρισης αγροτεμαχίων των άρθρων 66 και 68 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116».

3. Η περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) ο κτηνοτρόφος της περ. α) που κατέχει ήδη δικαιώματα βασικής ενίσχυσης περιφέρειας βοσκοτόπων (ΠΕ1), για την ενεργοποίηση των δικαιωμάτων βασικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα, σύμφωνα με την αναλογία και τις προϋποθέσεις της παρούσας».

4. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο τελικός αριθμός προσδιορισθέντων ζώων βάσει των οποίων πραγματοποιείται η κατανομή επιλέξιμης έκτασης βοσκότοπου καθορίζεται από τη μεγαλύτερη τιμή που προκύπτει μεταξύ του αριθμού των ζώων που υπολογίζεται από τα στοιχεία παραδόσεων γάλακτος, του αριθμού των ζώων που προσδιορίζονται από τα στοιχεία σφαγών και των φορολογικών δεδομένων».

5. Η περ. β) της παρ. 5 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«β) τα δεδομένα τιμολόγησης και οι οικονομικές συναλλαγές βάσει σχετικών Κωδικών Αριθμών Δραστηριότητας (ΚΑΔ), όπως καταγράφονται στο παράρτημα της παρούσας. Ειδικότερα, εξετάζεται η συναλλακτική συμπεριφορά με παραγωγικούς ΚΑΔ σχετικούς με αγοραπωλησία γάλακτος ή κρέατος, καθώς και λοιπών παραγώγων αυτών».

6. Στο τέλος της παρ. 5 του άρθρου 4 προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Σε περιπτώσεις μηδενικού εισοδήματος ή/και μηδενικής αξίας δικαιωμάτων, για λόγους διοικητικής ουδετερότητας και αποφυγής ακραίων τιμών, ο δείκτης λαμβάνει την τιμή 1.

Για τους σκοπούς εφαρμογής του παρόντος άρθρου, εφαρμόζεται ένας ενιαίος δείκτης εισοδήματος ανά περιφερειακή ενότητα τόσο για τους κτηνοτρόφους για τους οποίους εμφανίζονται καταγραφές παραδόσεων γάλακτος ή/και σφαγών στο πληροφοριακό σύστημα ΑΡΤΕΜΙΣ του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, όσο και για όσους δεν δραστηριοποιούνται στους εν λόγω τομείς και δεν παρουσιάζουν στοιχεία. Για τους κτηνοτρόφους οι οποίοι είναι στον ΕΛΓΟ, λαμβάνεται η μέγιστη τιμή εκτιμώμενων ζώων που προκύπτει είτε από τον υπολογισμό βάσει της μεθόδου υπολογισμού που περιγράφεται στις παραγράφους 4.3 και 4.4 του άρθρου 4, είτε μέσω του υπολογισμού βάσει της προσαρμογής με τον ενιαίο δείκτη δικαιωμάτων/εισοδήματος. Για όσους δεν είναι στον ΕΛΓΟ υπολογίζεται το ζωικό κεφάλαιο βάσει του ενιαίου δείκτη».

7. Στο άρθρο 4 προστίθενται παρ. 6 και 7 ως εξής:

«6. Για την εφαρμογή της παρούσας, ως ζωικό κεφάλαιο κάθε κτηνοτρόφου λαμβάνεται υπόψη ο αριθμός των αιγών και προβάτων που δηλώνεται στην Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης του έτους κατανομής. Η δήλωση αποτυπώνει τα ζώα που πράγματι διατηρούνται στην εκμετάλλευση κατά τον χρόνο υποβολής της και γίνεται με ευθύνη του κτηνοτρόφου, κατά την παρ. 2 του άρθρου 6 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2022/1173. Ο αριθμός που είχε καταγραφεί κατά την απογραφή στο ΟΠΣΚ δεν δεσμεύει ούτε τον κτηνοτρόφο ούτε τον Οργανισμό Πληρωμών. Στη δήλωση περιλαμβάνεται κάθε μεταβολή του ζωικού κεφαλαίου που επήλθε μετά την απογραφή, ιδίως από γεννήσεις, αγορές, πωλήσεις, σφαγές, θανάτους ή απώλειες ζώων. Η απόκλιση της δήλωσης από την απογραφή δεν αποτελεί αφ’ εαυτής λόγο μη επιλεξιμότητας των δηλωθέντων ζώων. Η δήλωση ζώων που δεν υπάρχουν στην εκμετάλλευση κατά τον χρόνο υποβολής της ή που δεν προκύπτουν από τα ενημερωμένα στοιχεία της Βάσης Ιχνηλασιμότητας, όπως διαπιστώνεται από διοικητικούς ή επιτόπιους ελέγχους του Οργανισμού Πληρωμών, συνεπάγεται τη μη επιλεξιμότητα των ζώων αυτών, την ανάκληση της κατανομής, την επιβολή διοικητικών κυρώσεων και την ανάκτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, κατά τα άρθρα 59 και 62 του ίδιου Κανονισμού και το άρθρο 21 της υπ’ αρ. 519/135068/5.5.2023 (Β’ 3071) απόφασης, καθώς και τις συνέπειες της παρ. 7 του άρθρου 9.

7. Για τις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις αιγών και προβάτων που υπάγονται στην υποχρέωση τοποθέτησης ηλεκτρονικών στομαχικών βώλων και καταχώρισης στη Βάση Ιχνηλασιμότητας, σύμφωνα με το άρθρο 1 της υπ’ αρ. 148097/2026 (Β’ 3300) κοινής απόφασης, ως δηλωθέντα ζώα ηλικίας άνω των έξι (6) μηνών, για τους σκοπούς εφαρμογής της παρούσας, λαμβάνονται τα ζώα που είναι καταχωρισμένα στη Βάση Ιχνηλασιμότητας».

8. Οι παρ. 8 και 9 του άρθρου 6 αντικαθίστανται ως εξής:

«8. Στις περιπτώσεις που, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας κατανομής βάσει των ανωτέρω κριτηρίων ελέγχου επιλεξιμότητας, παραμένει υπόλοιπη διαθέσιμη έκταση επιλέξιμου βοσκοτόπου, η υπολειπόμενη ελεύθερη επιλέξιμη βοσκοτοπική έκταση σε επίπεδο περιφερειακής ενότητας συνιστά την περίσσεια των επιλέξιμων βοσκοτοπικών εκτάσεων της χώρας. Η έκταση αυτή δύναται να κατανεμηθεί σε κτηνοτρόφους που πληρούν παραγωγικά κριτήρια έως την πλήρη ενεργοποίηση των δικαιωμάτων τους που προσδιορίστηκαν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα κοινή υπουργική απόφαση. Η κατανομή τεκμηριώνεται σε ειδικό πίνακα υπολοίπου που τηρεί ο Οργανισμός Πληρωμών.

9. Κατ’ εξαίρεση, σε μικρά νησιά όπου δεν υπάρχουν τυροκομεία και σφαγεία, η κατανομή γίνεται χωρίς τη χρήση κριτηρίων παραγωγικής δραστηριότητας με βάση τον μικρότερο αριθμό ζώων μεταξύ των δηλωθέντων στην Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης του παραγωγού και της απογραφής του ζωικού κεφαλαίου στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κτηνιατρικής (ΟΠΣΚ). Για την επαλήθευση του δηλωθέντος αριθμού ζώων ο έλεγχος λαμβάνει υπόψη συνδυαστικά στοιχεία, ιδίως τη συμμετοχή σε παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης».

9. Η παρ. 19 του άρθρου 6 αντικαθίσταται ως εξής:

«19. Για τις περιπτώσεις ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων που επηρεάζουν το ζωικό κεφάλαιο, μπορεί να πραγματοποιείται συμπληρωματική ή διορθωτική κατανομή για τις ανάγκες κάλυψης της έκτασης του Τεχνικού Δελτίου των παρεμβάσεων της Αγροτικής Ανάπτυξης, και ιδίως για την αντιστοίχιση ζωικού κεφαλαίου και βοσκήσιμης έκτασης στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-71 (Αντιστάθμιση Μειονεκτημάτων στις Ορεινές και Μειονεκτικές Περιοχές), σύμφωνα με το ζωικό κεφάλαιο που έχει εγκριθεί μετά τον έλεγχο του Οργανισμού Πληρωμών. Ο Οργανισμός Πληρωμών μπορεί να προβαίνει στην ανωτέρω κατανομή εντός του ίδιου έτους ενίσχυσης, κατόπιν αιτιολογημένης πράξης, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 3 και την παρ. 5 του άρθρου 59 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116, καθώς και την παρ. 1 του άρθρου 7 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2022/1173. Η κατανομή αυτή διενεργείται εντός των ορίων της διαθέσιμης επιλέξιμης έκτασης και των εγκεκριμένων πιστώσεων, χωρίς να μεταβάλλεται ο ετήσιος φυσικός ή οικονομικός προϋπολογισμός των παρεμβάσεων. Η τεκμηρίωση της ανωτέρας βίας ή των εξαιρετικών περιστάσεων, η διαδικασία υποβολής αιτήματος, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας παραγράφου καθορίζονται με εγκύκλιο του Οργανισμού Πληρωμών. Ως περιπτώσεις ανωτέρας βίας, ενδεικτικά, νοούνται

όσες αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 και ιδίως: η απώλεια ή μαζική θανάτωση ζωικού κεφαλαίου λόγω επιζωοτιών, η φυσική καταστροφή ή θεομηνία που πλήττει βαριά την εκμετάλλευση, η δέσμευση (απαλλοτρίωση) βοσκοτόπου για λόγους δημοσίου συμφέροντος ή περιβαλλοντικής προστασίας, που αποφασίζεται εκτάκτως από δημόσια αρχή, καθώς και κάθε άλλη απρόβλεπτη και αναπότρεπτη περίσταση που καθιστά αδύνατη την ομαλή εκτέλεση της βόσκησης ή τη διατήρηση της κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης. Η διαδικασία εφαρμόζεται χωρίς επιβολή διοικητικών κυρώσεων, υπό την προϋπόθεση ότι ο δικαιούχος έχει ενημερώσει εμπρόθεσμα τον Οργανισμό Πληρωμών».

10. Στην παρ. 20 του άρθρου 6, όπου εμφανίζονται, οι λέξεις «αγορά ζωοτροφών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «δεδομένα εισοδήματος».

11. Η παρ. 1 του άρθρου 10 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στις περιπτώσεις που στην Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης 2026: α) έχουν δηλωθεί ανακριβείς ή λανθασμένοι Κωδικοί Αριθμοί Ελληνικού Κτηματολογίου (ΚΑΕΚ), β) εμφανίζονται εν όλω ή εν μέρει ως μη επιλέξιμες εκτάσεις λόγω του ελέγχου μέσω του συστήματος παρακολούθησης εκτάσεων, και για κάθε άλλο ζήτημα που ανακύπτει από την παρούσα και εν γένει από την Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης 2026, οι αιτούντες παραγωγοί μπορούν να υποβάλουν ένσταση από την με κάθε τρόπο γνώση των σχετικών στοιχείων από τον Οργανισμό Πληρωμών».

12. Το άρθρο 11 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Η υπ’ αρ. 873/55993/20-05-2015 κοινή απόφαση του Υπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Κατανομή βοσκοτόπων στους κτηνοτρόφους της χώρας» (Β’ 942), όπως ίσχυε πριν από την τροποποίησή της με την υπ’ αρ. 3378/2025 (Β’ 6327) κοινή απόφαση, εξακολουθεί να εφαρμόζεται για τη διευθέτηση νόμιμων εκκρεμοτήτων των ετών ενίσχυσης έως και 2024.

2. Η υπ’ αρ. 873/55993/20-05-2015 κοινή απόφαση, όπως ίσχυε μετά την τροποποίησή της με την υπ’ αρ. 3378/2025 (Β’ 6327) κοινή απόφαση, εξακολουθεί να εφαρμόζεται για τη διευθέτηση νόμιμων εκκρεμοτήτων του έτους ενίσχυσης 2025».

13. Το Παράρτημα που συνοδεύει την υπ’ αρ. 873/55993/20-05-2015 απόφαση αντικαθίσταται από το κάτωθι Παράρτημα:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΩΔΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (Κ.Α.Δ.) ΠΟΥ ΥΠΑΓΟΝΤΑΙ ΣΤΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

Κ.Α.Δ.	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
01.00.00.00	Αγρότης ειδικού καθεστώτος
01.41	Εκτροφή βοοειδών γαλακτοπαραγωγής
01.41.1	Εκτροφή βοοειδών γαλακτοπαραγωγής, που διαθέτονται ζώντα
01.41.10	Εκτροφή βοοειδών γαλακτοπαραγωγής, που διαθέτονται ζώντα
01.41.2	Παραγωγή ακατέργαστου γάλακτος από βοοειδή γαλακτοπαραγωγής
01.41.20	Παραγωγή ακατέργαστου γάλακτος από βοοειδή γαλακτοπαραγωγής
01.42.1	Εκτροφή άλλων βοοειδών και βουβαλιών, που διαθέτονται ζώντα
01.42.11	Εκτροφή άλλων βοοειδών και βουβαλιών, εκτός των μοσχαριών, που διαθέτονται ζώντα
01.42.12	Εκτροφή μοσχαριών βοοειδών και βουβαλιών, που διαθέτονται ζώντα
01.42.2	Διάθεση σπέρματος βοοειδών και βουβαλιών από φυλές κρεατοπαραγωγής
01.42.20	Διάθεση σπέρματος βοοειδών και βουβαλιών από φυλές κρεατοπαραγωγής
01.45.1	Εκτροφή αιγοπροβάτων, που διαθέτονται ζώντα
01.45.11	Εκτροφή προβατοειδών, που διαθέτονται ζώντα
01.45.12	Εκτροφή αιγοειδών, που διαθέτονται ζώντα
01.45.2	Παραγωγή ακατέργαστου γάλακτος από αιγοπρόβατα
01.45.21	Παραγωγή ακατέργαστου πρόβειου γάλακτος
01.45.22	Παραγωγή ακατέργαστου κατσικίσιου γάλακτος
01.45.3	Παραγωγή μαλλιού από κούρεμα αιγοπροβάτων, μη καθαρισμένου από τις λιπαρές ουσίες
01.45.30	Παραγωγή μαλλιού από κούρεμα αιγοπροβάτων, μη καθαρισμένου από τις λιπαρές ουσίες
01.46.10	Εκτροφή χοιροειδών που διαθέτονται ζώντα

Κ.Α.Δ.	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
01.48.22	Παραγωγή ακατέργαστου γάλακτος π.δ.κ.α.
01.50	Μικτές γεωργοκτηνοτροφικές δραστηριότητες
01.50	Μικτές γεωργοκτηνοτροφικές δραστηριότητες
01.62.01	Υποστηρικτικές υπηρεσίες για τη ζωική παραγωγή
10.11	Επεξεργασία και συντήρηση κρέατος πλην κρέατος πουλερικών
10.11.1	Επεξεργασία και συντήρηση κρέατος βοοειδών, χοιροειδών, αιγοπροβατοειδών, αλόγων και άλλων ιπποειδών, που διαθέτεται νωπό ή διατηρημένο με απλή ψύξη
10.11.11	Επεξεργασία και συντήρηση κρέατος βοοειδών, που διαθέτεται νωπό ή διατηρημένο με απλή ψύξη
10.11.13	Επεξεργασία και συντήρηση κρέατος προβατοειδών, που διαθέτεται νωπό ή διατηρημένο με απλή ψύξη
10.11.14	Επεξεργασία και συντήρηση κρέατος αιγοειδών, που διαθέτεται νωπό ή διατηρημένο με απλή ψύξη
10.11.2	Επεξεργασία και συντήρηση βρώσιμων εντοσθίων βοοειδών, χοιροειδών, αιγοπροβατοειδών, αλόγων και άλλων ιπποειδών, που διαθέτονται νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη
10.11.20	Επεξεργασία και συντήρηση βρώσιμων εντοσθίων βοοειδών, χοιροειδών, αιγοπροβατοειδών, αλόγων και άλλων ιπποειδών, που διαθέτονται νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη
10.11.3	Επεξεργασία και συντήρηση κατεψυγμένων κρεάτων και βρώσιμων εντοσθίων
10.11.31	Επεξεργασία και συντήρηση κρέατος βοοειδών, που διαθέτεται κατεψυγμένο
10.11.33	Επεξεργασία και συντήρηση κρέατος προβατοειδών, που διαθέτεται κατεψυγμένο
10.11.34	Επεξεργασία και συντήρηση κρέατος αιγοειδών, που διαθέτεται κατεψυγμένο
10.11.36	Επεξεργασία και συντήρηση άλλων κρεάτων και βρώσιμων εντοσθίων, που διαθέτονται νωπά διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα
10.11.41	Επεξεργασία μαλλιού που έχει αφαιρεθεί από την προβιά νεκρών ζώων μη καθαρισμένου από τις λιπαρές ουσίες
10.11.42	Επεξεργασία ακατέργαστων δερμάτων και προβιών βοοειδών ή ιπποειδών, ολόκληρων
10.11.43	Επεξεργασία άλλων ακατέργαστων δερμάτων και προβιών βοοειδών ή ιπποειδών
10.11.44	Επεξεργασία ακατέργαστων δερμάτων και προβιών προβάτων ή αρνιών
10.11.45	Επεξεργασία ακατέργαστων δερμάτων και προβιών αιγών ή κατσικιών
10.11.5	Επεξεργασία λιπών βοοειδών, προβάτων, αιγών ή χοίρων
10.11.50	Επεξεργασία λιπών βοοειδών, προβάτων, αιγών ή χοίρων
10.11.60	Επεξεργασία ωμών εντοσθίων, μη βρώσιμων
10.11.9	Εργασίες υπεργολαβίας στο πλαίσιο της διαδικασίας παραγωγής επεξεργασμένου και διατηρημένου κρέατος
10.11.99	Εργασίες υπεργολαβίας στο πλαίσιο της διαδικασίας παραγωγής επεξεργασμένου και διατηρημένου κρέατος πλην κρέατος πουλερικών
10.13.1	Παραγωγή διατηρημένων τροφών και παρασκευασμάτων κρέατος, εντοσθίων ή αίματος
10.13.14	Παραγωγή λουκάνικων, σαλαμιών και παρόμοιων προϊόντων, από κρέας, εντόσθια ή αίμα
10.13.15	Παραγωγή άλλων ειδών προπαρασκευασμένου και διατηρημένου κρέατος, εντοσθίων ή αίματος, εκτός από έτοιμα γεύματα με κρέας και εντόσθια
10.51	Παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων
10.51.1	Παραγωγή επεξεργασμένου ρευστού γάλακτος και κρέμας γάλακτος
10.51.11	Παραγωγή επεξεργασμένου ρευστού γάλακτος με <=6% λίπος
10.51.12	Παραγωγή γάλακτος και κρέμας γάλακτος με περισσότερο από 6% λίπος, μη συμπυκνωμένων ή ζαχαρούχων

Κ.Α.Δ.	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
10.51.2	Παραγωγή γάλακτος και κρέμας σε στερεή μορφή
10.51.21	Παραγωγή αποβουτυρωμένου γάλακτος και κρέμας σε σκόνη
10.51.22	Παραγωγή πλήρους γάλακτος και κρέμας σε σκόνη
10.51.3	Παραγωγή βουτύρου και γαλακτοκομικών για επάλειψη
10.51.30	Παραγωγή βουτύρου και γαλακτοκομικών για επάλειψη
10.51.4	Παραγωγή τυριού και τυροπήγματος (πηγμένου γάλακτος για τυρί)
10.51.40	Παραγωγή τυριού και τυροπήγματος (πηγμένου γάλακτος για τυρί)
10.51.5	Παραγωγή άλλων γαλακτοκομικών προϊόντων
10.51.51	Παραγωγή γάλακτος και κρέμας γάλακτος, συμπυκνωμένων ή με πρόσθετη ζάχαρη ή άλλες γλυκαντικές ύλες, σε άλλες μορφές εκτός της στερεάς
10.51.52	Παραγωγή γιαουρτιού και άλλων ειδών γάλακτος ή κρέμας γάλακτος που έχουν υποστεί ζύμωση ή οξίνιση
10.51.54	Παραγωγή καζεΐνης
10.51.55	Παραγωγή γαλακτόζης και σιροπιού γαλακτόζης
10.51.56	Παραγωγή τυρόγαλου
10.51.59	Παραγωγή άλλων γαλακτοκομικών προϊόντων π.δ.κ.α.
10.52.10	Παραγωγή παγωτού και άλλων ειδών βρώσιμου πάγου
13.10.23	Παραγωγή υπολειμμάτων από μαλλί ή λεπτόινες ζωικές τρίχες
13.10.24	Παραγωγή μαλλιού και λεπτόινων ή χονδρόινων ζωικών τριχών, λαναρισμένων ή χτενισμένων
15.11.21	Κατεργασία δέρματος αιγάγρου (σαμουά)
15.11.31	Κατεργασία δερμάτων βοοειδών, αποτριχωμένων, ολόκληρων
15.11.32	Κατεργασία δερμάτων βοοειδών, αποτριχωμένων, τεμαχισμένων (όχι ολόκληρων)
15.11.42	Κατεργασία δερμάτων αιγοειδών, αποτριχωμένων
46.17.01	Υπηρεσίες χονδρικού εμπορίου τροφίμων έναντι αμοιβής ή βάσει σύμβασης
46.32	Χονδρικό εμπόριο κρέατος, προϊόντων κρέατος, ψαριών και προϊόντων ψαριών
46.32.0	Χονδρικό εμπόριο κρέατος, προϊόντων κρέατος, ψαριών και προϊόντων ψαριών
46.32.01	Υπηρεσίες χονδρικού εμπορίου κρέατος συμπεριλαμβανομένων των πουλερικών
46.32.02	Υπηρεσίες χονδρικού εμπορίου κρέατος συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων πουλερικών
46.33.01	Υπηρεσίες χονδρικού εμπορίου γαλακτοκομικών προϊόντων
47.22.01	Υπηρεσίες λιανικής πώλησης κρέατος
47.22.02	Υπηρεσίες λιανικής πώλησης προϊόντων κρέατος
47.27.04	Υπηρεσίες λιανικής πώλησης γαλακτοκομικών προϊόντων
47.22.01	Υπηρεσίες λιανικής πώλησης κρέατος
47.22.02	Υπηρεσίες λιανικής πώλησης κρέατος προϊόντων κρέατος
47.22.04	Υπηρεσίες λιανικής πώλησης γαλακτοκομικών προϊόντων
47.22.01	Υπηρεσίες λιανικής πώλησης κρέατος
47.22.02	Υπηρεσίες λιανικής πώλησης προϊόντων κρέατος
47.27.04	Υπηρεσίες λιανικής πώλησης γαλακτοκομικών προϊόντων
49.41.11	Υπηρεσίες οδικής μεταφοράς εμπορευμάτων με οχήματα-ψυγεία
52.10.01	Υπηρεσίες αποθήκευσης υπό ψύξη
75.00.02	Κτηνιατρικές υπηρεσίες για ζωικό κεφάλαιο
75.00.09	Άλλες κτηνιατρικές υπηρεσίες π.δ.κ.α.

Άρθρο 2
Πεδίο εφαρμογής

Η παρούσα εφαρμόζεται σε αιτήσεις ενίσχυσης που έχουν υποβληθεί το έτος 2026 στο πλαίσιο του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ 2023-2027.

Άρθρο 3
Έναρξη ισχύος

Η απόφαση αυτή ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 29 Οκτωβρίου 2026

Οι Υπουργοί

Περιβάλλοντος και Ενέργειας
ΣΤΑΥΡΟΣ Ν. ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ

Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ ΣΧΟΙΝΑΣ

Ο Διοικητής
της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΛΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Καποδιστρίου 34, 104 32 Αθήνα
Τηλ. Κέντρο 210 5279000
Αποστολή εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ
στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**
02065743010260008